Docusign Envelope ID: 80000353-566C-4C7F-960A-A6DA5FE1AD2A

Lausunto

29.9.2025

Valtiovarainvaliokunta, työ- ja elinkeinojaosto

HE 99/2025 vp HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2026 “Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen - vuoden 2026 painotukset ja kipupisteet”

VTT kiittää valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaostoa mahdollisuudesta lausua HE 99/2025 vp HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2026 teemasta “tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen - vuoden 2026 painotukset ja kipupisteet.”

Yleiset näkemykset TKI-toimista

VTT on yksi Euroopan johtavista tutkimuslaitoksista ja Suomen suurin EU-tutkimusrahoituksen saaja.
VTT toteaa yhteenvetona, että **yhteiskunnan uudistuminen ja kilpailukykyinen kansantalous edellyttävät uuteen teknologiaan pohjautuvia ratkaisuita**. Kestävää kasvua syntyy, kun yritykset vastaavat globaaleihin haasteisiin kehittäen tutkimukseen pohjautuvia uusia innovatiivisia korkean lisäarvon palveluita ja tuotteita markkinoille.

VTT pitää talousarvioesityksen TKI-linjauksia oikeansuuntaisina: kestävän kasvun ja tuottavuuden vahvistaminen edellyttää pitkäjänteisiä panostuksia tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan. Tavoite nostaa **T&K-menot 4 prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 on välttämätön** ja **kannatettava.** Keskeistä on varmistaa, että lisäpanostukset kanavoituvat **vaikuttavimmin** yksityisiä investointeja vauhdittaviin kohteisiin, tutkimusinfrastruktuureihin ja yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön.

VTT pitää erittäin kannatettavana hallituksen tavoitetta nostaa julkiset T&K-panostukset 1,2 prosenttiin ja kaikki T&K-investoinnit 4 prosenttiin BKT:stä vuoteen 2030 mennessä. VTT korostaa TKI-investointien vaikuttavaa kohdentamista: 4 prosentin tavoitteen saavuttamisen kannalta on keskeistä, että yksityiset T&K-investoinnit kasvavat.

Kesäkuussa 2024 valmistuneella T&K-rahoituksen monivuotisella suunnitelmalla voidaan rakentaa
vakaa ja ennakoitava rahoitusnäkymä, joka mahdollistaa huippuosaamisen ja teknolo gioiden kehittämisen yhteistyössä tutkimus- ja yritystoimijoiden kanssa, kiihdyttäen innovaatiotoimintaa ja kansantalouden tuottavuuskehitystä. **VTT pitää erittäin hyvänä, että suunnitelma sekä myös TAE2026 ehdotus painottavat yritysten ja muiden T&K-**

Docusign Envelope ID: 80000353-566C-4C7F-960A-A6DA5FE1AD2A

toimijoiden yhteistyön vahvistamista ja yritysten kannustamista lisäämään tutkimus- ja kehittämistoimintaa Suomessa.

Suunnitelmalla vahvistetaan myös uutta tietoa ja osaamista tuottavan kunnianhimoisen tutkimuksen edellytyksiä, panostetaan tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureihin ja edistetään kansainvälistä T&K-yhteistyötä.

Suomeen tulee luoda tehokas jatkopolku osaamisen jalostamiseksi innovaa tioiksi.

Merkittävien innovaatioiden syntymistä edistää parhaiten se, että kokonaisuutta ja yhteistyötä mahdollistavia rakenteita ja toimintamalleja tuetaan systemaattisesti ja pitkäjänteisesti. **Erilaisilla rahoitusvälineillä tulisi luoda selkeä jatkumo varmistamaan pitkän aikavälin kestävä kasvu ja uudistuminen.** Rakenteita ja toimintamalleja kehitettäessä on varmistettava, että kehittämistoimet
kohdennetaan järjestelmän heikoimpiin kohtiin, kuten **rahoitusinstrumenttien väliin j äävien innovaatiotoiminnan epäjatkuvuuskohtien ylittämiseen** sekä sen varmistamiseen, että rahoitus mahdollistaa yritysten uusien kestävyyttä edistävien ratkaisujen kehittämisen ja kaupallistamisen tavoitteet.

Lausunnossa on pyydetty huomioimaan erityisesti talousarvion T&K painopisteistä sekä kipupisteistä 2026. Rahoituksen kasvu ja kohdennus on hallituksen talousarvioesityksessä seuraavanlainen:

Valtion T&K-rahoitus nousee 3,17 miljardiin euroon (+255 Milj. euroa vs. 2025), kun tavoitteena on 1,2 % BKT:sta vuoteen 2030. Business Finlandin T&K-tukivaltuus kasvaa 633 Milj. euroon (+100 Milj. euroa). EU:n T&K-hankkeiden vastinrahoitukseen esitetään 55 Milj. euroa. Nämä linjaukset vahvistavat yritysten ja tutkimustoimijoiden yhteistyötä sekä mahdollistavat osaamisen ja tutkimusinfrastruktuurien kehittämistyötä.

VTT korostaa, että hallitus on lisäksi sitoutunut **lisäämään asteittain EU:n T&K-rahoituksen kansallista vastinrahoitusta tutkimusorganisaatioille** ja kehittämään sitä niin että se kannustaa toimijoita hakemaan EU-rahoitusta entistä aktiivisemmin. EU-vastinrahoitus parantaa laajasti tutkimusorganisaatioiden mahdollisuuksia osallistua EU-rahoitushakuihin.

VTT esittää lisäksi, että Suomeen tarvitaan ennakoitava kansallinen **yhteisrahoitusmekanismi**, jotta suomalaiset organisaatiot voivat saada **enemmän EU-rahoitusta** ja päästä mukaan merkittäviin hankkeisiin strategisilla aloilla ja osaamisalueilla, joilla investoinnit kasvavat nopeasti ja jotka tarjoavat Suomelle huomattavan kasvumahdollisuuden.

Samalla on varmistettava, että tutkimus ja teknologiainfrastruktuurien yhteiskäyttö ja ajantasaisuus turvataan, jotta panostusten vaikuttavuus realisoituu koko TKIjärjestelmässä. Valtion T&K-rahoituksen monivuotisen suunnitelman mukaisesti T&K-toiminnan tueksi tarvitaan **ajantasaisia tutkimusinfrastruktuureja, jotka palvelevat laajasti TKI-järjestelmän toimijoiden tarpeita tutkimusorganisaatioissa ja yrityksissä**. Lisäksi on tunnistettu tarve verkostoitua kansainvälisesti infrastruktuureja kehittävien, ylläpitävien ja rahoittavien tahojen kanssa. Tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien yhteiskäyttöisyys tehostaa niihin tehtyjen investointien vaikuttavuutta ja vahvistaa tutkimustulosten ja

Docusign Envelope ID: 80000353-566C-4C7F-960A-A6DA5FE1AD2A

osaamisen hyödyntämistä elinkeinoelämän ja tutkimusorganisaatioiden välillä. Suomelle on erityisen tärkeää pysyä globaalissa kärjessä mukana.

Talousarvioesityksen T&K-rahoituksen kohdennuksen osalta on toivottu huomioita siihen liittyvistä kipupisteistä. Samalla osaajapula kiristyy, kun kansainvälinen kilpailu osaajista, investoinneista ja tutkimusrahoituksesta kiihtyy.

VTT painottaa, että T&K-investointien vaikuttavuus syntyy pitkäjänteisestä ja systemaattisesta työstä ja panostuksesta. Ratkaisevaa on, miten lisärahoitus kohdennetaan: varat tulee suunnata vaikuttavimpiin strategisiin kohteisiin, jotka vauhdittavat yksityisiä investointeja ja tukevat uusien teknologioiden ja innovaatioiden syntyä. Erityisen tärkeää on varmistaa, että rahoitusta ohjataan niin sanotun **kuolemanlaakson** ylittämiseen eli siihen vaiheeseen, jossa lupaavat innovaatiot etenevät tutkimuksesta pilotointiin tai kaupallistamiseen. Kuolemanlaakson ylittäminen vaatii kovaa työtä – yhteistyö auttaa tässä.

Viime vuosikymmenen aikana uutta liiketoimintaa on syntynyt maailmalla ennen kaikkea teknologian hyödyntämisen kautta – sama kehitys näkyy myös Suomessa. Jotta kasvu jatkuisi, Suomi tarvitsee lisää kasvuhakuisia yrityksiä, vahvaa **panostusta tavoitteelliseen tutkimukseen ja kehittämiseen** sekä strategisia investointeja teknologiaan perustuvien osaamiskeskittymien rakentamiseen. Suomella on vahvaa osaamista murroksellisissa teknologioissa, **kuten kvanttiteknologiassa, suurteholaskennassa ja mikroelektroniikassa.** Näiden alojen kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä rahoitusta ja laaja-alaista osaamista sekä kansainvälisesti korkeatasoisten osaamiskeskittymien syntymistä. Infrastruktuurien kehittäminen vaatii pitkäjänteistä kehitystä ja rahoitusta. Momentin 32.01.41 valtuudet ja määräraha kvanttitietokoneen skaalaamiseen sekä Kvanttinovaan vastaavat juuri näihin tavoitteisiin. Tämä tukee myös Suomen ja Euroopan kilpailukykyä ja resilienssiä.

Teknologiapohjaiset kasvualat, kuten puolijohteet, mikroelektroniikka ja kvanttiteknologia, tarjoavat Suomelle merkittäviä kasvumahdollisuuksia. Esimerkiksi puolijohdealan liikevaihdon odotetaan kolminkertaistuvan ja työntekijämäärän lähes kolminkertaistuvan vuoteen 2035 mennessä. Kvanttiteknologian liikevaihdon arvioidaan kasvavan 130 miljoonasta eurosta kolmeen miljardiin euroon ja työpaikkojen määrän jopa 10 000:een. Suomi on jo nyt kansainvälisen kehityksen eturintamassa: keväällä 2025 Suomessa valmistui Euroopan suurin suprajohtava kvanttitietokone.

Kvanttitietokoneen skaalaaminen kohti 300 kubittia mahdollistaa kvanttilaskennan todellisten hyötyjen saavuttamisen ja vahvistaa Suomen asemaa houkuttelevana investointikohteena sekä uusien yritysten syntymispaikkana. Hankkeen yksityisten investointien vipuvaikutuksen arvioidaan olevan 80–150 miljoonaa euroa. Kvanttinovan rahoitus puolestaan vahvistaa tutkimus- ja yritysyhteistyötä sekä mahdollistaa osallistumisen EU:n Chips Act -rahoitukseen. Suomeen rakentuu yksi Euroopan suurimmista ja merkittävimmistä mikroelektroniikan ja kvanttiteknologian TKI-ympäristöistä, mikä ei olisi mahdollista ilman julkista tukea. Julkisella rahoitusosuudella tuetaan **tutkimuksen ja yritysten yhteiskäyttöisen TKI-laitekokonaisuuden hankintaa (pilotlinjat)**. Pilotlinja-kokonaisuuden kustannus on yhteensä noin 130 miljoonaa euroa,

Docusign Envelope ID: 80000353-566C-4C7F-960A-A6DA5FE1AD2A

jonka julkinen rahoitus jakautuu kansalliseen (momentin 32.01.41 määräraha) ja EU:lta tulevaan osuuteen.

Yhteenvetona: **tutkimus- ja kehityspanostukset teknologiapohjaisiin kasvualoihin** sekä **kuolemanlaakson ylittämiseen** ovat tehokkaimpia keinoja vauhdittaa Suomen talouskasvua ja vahvistaa kilpailukykyä tulevaisuudessa.

29.9.2025

DocuSigned by:
Laura Juvonen
F000E6A625064BA...

Laura Juvonen

Strategiajohtaja

Certificate Of Completion

Envelope Id: 80000353-566C-4C7F-960A-A6DA5FE1AD2A
Status: Completed
Subject: Complete with Docusign: TAE 2026 TKI VTT lausunto.docx
Source Envelope:
Document Pages: 4
Signatures: 1
Certificate Pages: 2
Initials: 0
AutoNav: Enabled
EnvelopeId Stamping: Enabled
Time Zone: (UTC+02:00) Helsinki, Kyiv, Riga, Sofia, Tallinn, Vilnius

Envelope Originator:
Pirjo Malinen
Tekniikantie 21, Espoo
., . P.O Box1000, FI-0204
Pirjo.Malinen@vtt.fi
IP Address: 130.188.108.145

Record Tracking

Status: Original
30 September 2025 | 10:27
Holder: Pirjo Malinen
Pirjo.Malinen@vtt.fi
Location: DocuSign

Signer Events	Signature	Timestamp
Laura Juvonen Laura.Juvonen@vtt.fi Hallituksen pj VTT Holding Oy Security Level: Email, Account Authentication (None), Authentication	DocuSigned by: 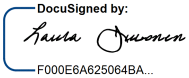 F000E6A625064BA... Signature Adoption: Pre-selected Style Using IP Address: 2a02:26f7:d188:e00f:0:c000:0:a Signed using mobile	Sent: 30 September 2025 | 10:31 Resent: 30 September 2025 | 10:51 Viewed: 30 September 2025 | 10:53 Signed: 30 September 2025 | 10:53

Authentication Details
SMS Auth:
Transaction: fdb60a87-3033-452e-b94d-1c6e7f29a7ef
Result: passed
Vendor ID: TeleSign
Type: SMSAuth
Performed: 30 September 2025 | 10:40
Phone: +358 40 5896263

SMS Auth:
Transaction: 1bd44aeb-eadf-4524-9b6e-cd9491943540
Result: passed
Vendor ID: TeleSign
Type: SMSAuth
Performed: 30 September 2025 | 10:53
Phone: +358 40 5896263

Electronic Record and Signature Disclosure:
Not Offered via Docusign

In Person Signer Events	Signature	Timestamp

Editor Delivery Events	Status	Timestamp

Agent Delivery Events	Status	Timestamp

Intermediary Delivery Events	Status	Timestamp

Certified Delivery Events	Status	Timestamp

Carbon Copy Events	Status	Timestamp

Witness Events	Signature	Timestamp

Notary Events	Signature	Timestamp

Envelope Summary Events	Status	Timestamps

Envelope Summary Events	Status	Timestamps
Envelope Sent	Hashed/Encrypted	30 September 2025 | 10:31
Certified Delivered	Security Checked	30 September 2025 | 10:53
Signing Complete	Security Checked	30 September 2025 | 10:53
Completed	Security Checked	30 September 2025 | 10:53

Payment Events	Status	Timestamps